

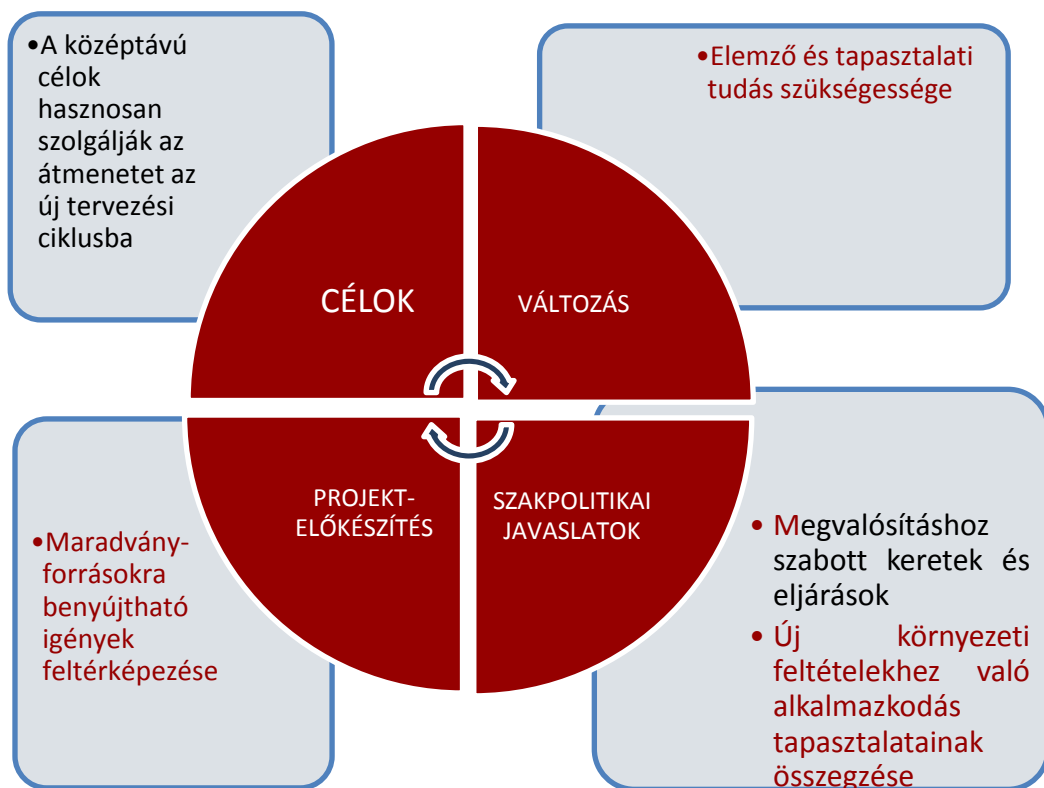
Függelék

Bács-Kiskun megye foglalkoztatás- és gazdaságfejlesztési stratégiája felülvizsgálata során a következő – új tervezési időszakot is érintő – átgondolásra és javaslatételre érdemes kérdések merültek fel.

Változás

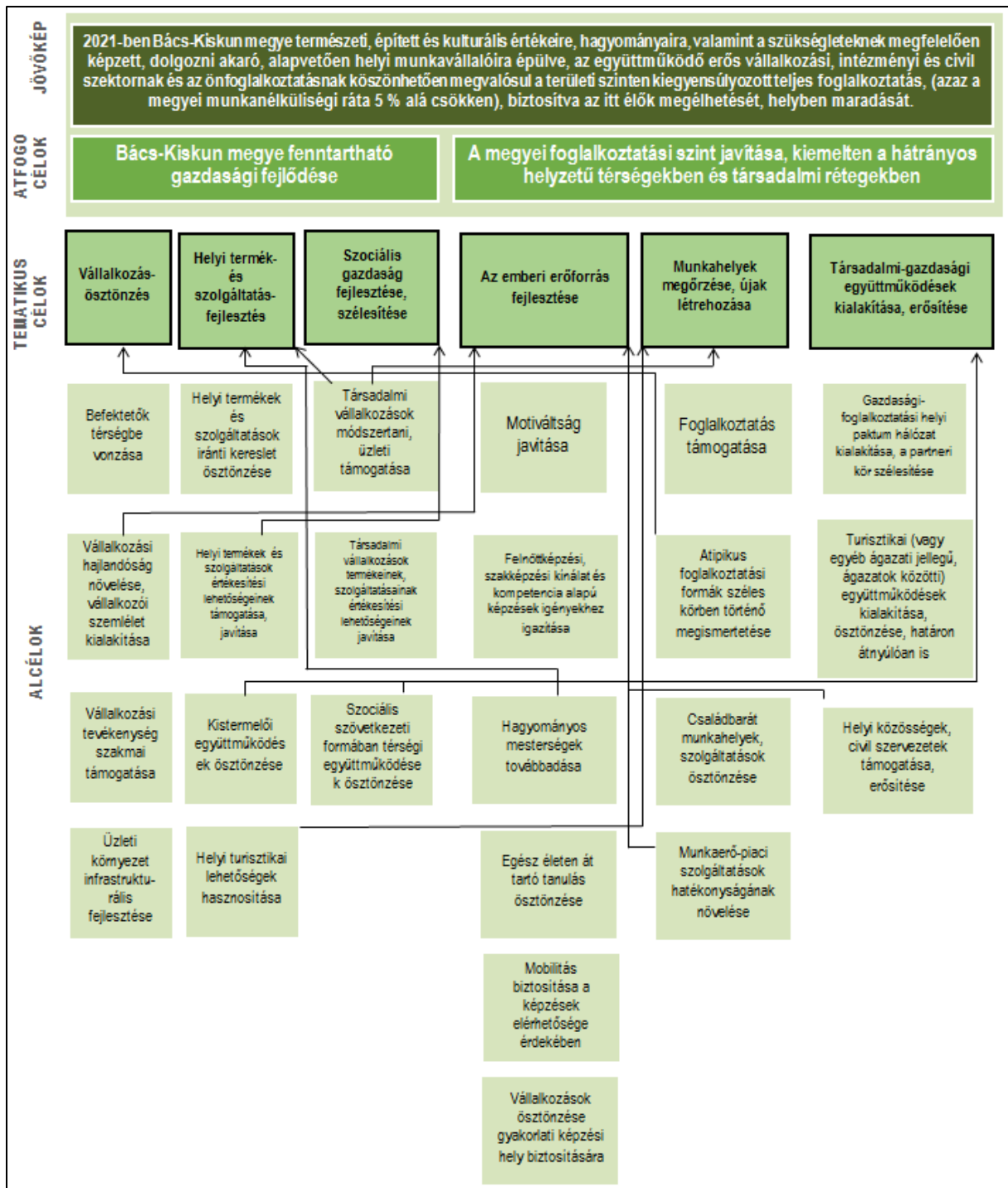
A paktum projekt megvalósítása egy turbulens változás időszakában zajlott, zajlik. azzal együtt, hogy a tevékenységet kísérő indikátorok megfelelő teljesítést mutatnak, szükség van a változás minél alaposabb nyomon követésére és azonnali értékelésére.

Figyelembe kell venni azt a tényezőt, hogy a változások üteméhez képest az elemzéseket megalapozó statisztikák - jellegüknél fogva – késéssel hozzáférhetők. Így óriási szükség van a tapasztalati alapú döntésekre, aminek előkészítéséhez kifejezetten alkalmas a paktum együttműködés résztvevőinek sokszínű tapasztalati háttere.

Célok

A stratégia eredeti célrendszerét az alábbi táblázat foglalja össze:

A jövőkép kapcsán fontos megtenni azt a kiegészítést, hogy az együttműködések az átfogó céloknak megfelelően érdemes tovább specifikálni (pl. beszállítói együttműködések), továbbá az átfogó környezeti kihívásnak (a klímaváltozásnak) és a gazdaság ciklikusságának megfeleltetni.

Továbbá a jövőképpen fontos a teljes foglalkoztatás elérésén belül a foglalkoztatható és képezhető személyeket, mint célcsoportot lehatárolni, és a speciális igényű célcsoportok számára nem elsősorban a foglalkoztatás eszközrendszerét megajánlani.

Az átfogó célok esetében a következő kiegészítések javasolhatók az új tervezési időszakra:

Bács-Kiskun megye fenntartható gazdasági fejlődése → Bács-Kiskun megye fenntartható gazdasági fejlődése a klímaváltozás kihívásaira adott életképes válaszokkal

A megyei foglalkoztatási szint javítása kiemelten a hátrányos helyzetű térségekben és társadalmi rétegekben → A megyei foglalkoztatási szint megtartása kiemelten figyelembe véve a gazdaság ciklikusságát és annak hatását a hátrányos helyzetű térségekre és társadalmi rétegekre

Összegezve: a következő tervezési időszak jövőképeinek és átfogó céljainak fókuszba kell helyezniük a jelen időszakban elért eredmények megőrzését úgy, hogy eközben szembe kell néznie a klímaváltozás feltartóztathatatlan kihívásával valamint a gazdaság ciklikusságának pontosan előre nem jelezhető – de rendszeresen bekövetkező – következményeivel.

A jelen tervezési időszak célrendszerének módosítását a felülvizsgálat keretében nem javasoljuk, mivel az elérésükhöz megváltozott eszköztár lehet szükséges, ami nem áll rendelkezésre.

Projekt-előkészítés

A projektek előkészítése során két fő irányt érdemes követni:

1. a helyzetelemzések, előzetes felmérések alapján indokolt, de meg nem valósult fejlesztések felmérése
2. Munkavállalói kompetenciák fejlesztése (képzések, tréningek)
3. Területi és ágazati stratégiák készítése a legnagyobb perspektívát nyújtó és /vagy legnagyobb kihívásokkal teli területeken

1. Vállalkozói együttműködést előmozdító kezdeményezések támogatása (önszerveződő vállalkozói csoportok is)

A vállalkozói együttműködések elősegítésére és a vállalkozói kultúra fejlesztésére több szükségesnek ítélt irány körvonalazódott a Stratégiai munkacsoportban:

- A vállalkozói ismeretek, vállalkozói minták megismertetése az oktatásban minél fiatalabb korban (a résztvevők tapasztalatai azt mutatták, hogy a már működő vállalkozások esetében kevés az eredményesen megvalósult – együttműködés javítását

célzó – kezdeményezés. Így ennek igényét érdemes minél fiatalabb korban felkelteni vagy megerősíteni.

- A munkacsoport résztvevők tapasztalatai azt is mutatják, hogy a fiatal vállalkozók nyitottabbak, ezt a nyitottságot érdemes megerősíteni akár önszerveződő, informális vállalkozói csoportok adott célt szolgáló tevékenységeinek támogatásával.
- Nagyvállalatok KKV-integrációs szerepének erősítését szolgáló eszközeinek támogatása a KKV-oldal megerősítésén keresztül (itt elsősorban a beszállítói státusz megszerzéséhez vezető folyamatról beszélhetünk különösen a Paks II. és a Mercedes beruházások kapcsán).

2. Munkavállalói kompetenciák fejlesztése

A munkáltató(k) által megadott jellemzők/profilok alapján kiválasztott munkavállalók képzése, hogy még a munkavállalásuk előtt a sikeres munkavégzéshez kapcsolódó kulcskompetenciákat és esetlegesen a cégspecifikus tudás egy részét is megszerezhessék.

A már felvett, de nehezen beilleszkedő, motivációt, célt vesztett munkavállalók képzése.

Képzés olyan munkakörökben, ahol kevés lehetőség van formális képzésben való részvételre.

3. Területi, ágazati stratégiák és egyéb stratégiai megfontolások

A területi stratégiák körén belül szükséges az egyedi területi lehatárolások szükségességének figyelembe vétele, azaz egyedi, jelentős fejlesztési programok sajátos területi jellemzőit és vonzáskörzetét figyelembe vevő hatókörrel legalább a következő esetekben:

Paks II. – Kalocsa-Paks híd vonzáskörzetének gazdaság- és foglalkoztatás-fejlesztése különös tekintettel a fenntartható mobilitásra

Kiskunhalas logisztikai központ hatókörét célzó gazdaság- és vállalkozásfejlesztés

Az ágazati stratégiák közül mielőbb sort kell keríteni a klímaváltozással közvetlenül vagy közvetetten összefüggő ágazati stratégiák kidolgozása: turizmus, mezőgazdaság, műanyagipar, építőipar, közlekedés/mobilitás.

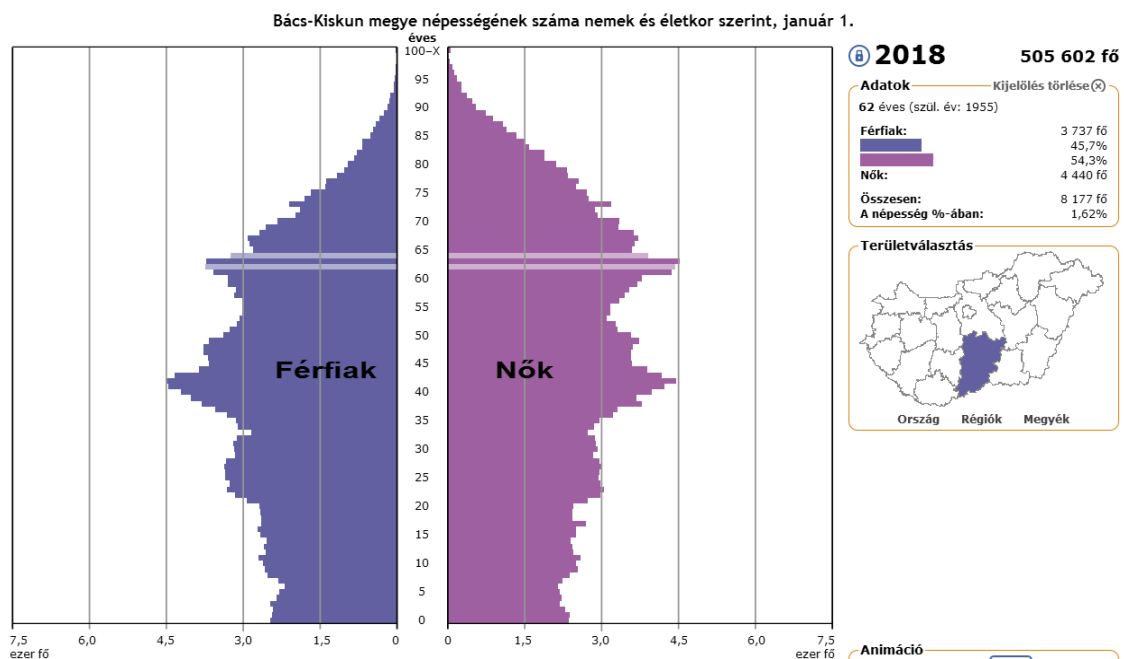
Fontos, hogy az építőipar jelenlegi dinamikájából fakadó előnyök és erőforrások az egyes projekt típusok kifutását, csökkenését követően is megőrizhetők legyenek és a nagyberuházások kivitelezési munkáiba a megye vállalkozásai is bekapcsolódhassanak.

A klímaváltozás hatásai közvetlenül vagy közvetetten a mezőgazdaság mellett a turizmusban és a műanyagiparban is jelentősek, fenyegetve ezzel az ágazaton belüli egyes tevékenységek prosperitását, fenntarthatóságát, ahogy ezt a Bács-Kiskun Megyei Klímastratégia, 2018-2030 –kitekintéssel 2050-ig c. dokumentum is megfogalmazza. „A turizmus szektor és az éghajlat kapcsolata speciális, hiszen az

időjárás a turizmus egyik legfőbb erőforrása a természeti és az épített környezet mellett, egyben ez utóbbiak állapotát is befolyásolja. A turisztikai termékek ugyanis egy adott földrajzihelyhez kötődnek és immobilisek –az adott terület időjárási elemeinek tartós változása így befolyásolja a fogadóterület vonzerejét, magát a turisztikai keresletet és a kínálatot alakító szervezők tevékenységét is. A klímaváltozásnak a turizmustípusok közül leginkább a szabadtéri válfajok kitétek. A megye esetében ezek a városnéző és a falusi turizmus, a vízparti turizmus és az aktív turisztikai termékek (lovass és vadászturizmus, szabadvízi sportok, természetjárás és -megfigyelés, kerékpáros turizmus, horgászat), valamint a különböző rendezvények (pl. Bajai Halászléfőző Népünnepély, Hírös Hét, Orbán napi Borünnep, Kecskeméti Repülőnapok, Kurultaj -Magyar Törzsi Gyűlésstb.). A megye meghatározóbb kínálati elemei közül az egészségturizmus és a gasztroturizmus kevésbé érintettek.”

Az egyéb stratégiai megfontolásokon belül fontos folytatni azokat a kezdeményezéseket, amiket Bács-Kiskun megye fejlesztéspolitikája már a 2014-2020 ciklusban is előtérbe helyezett (képzett fiatalok elvándorlásának mérséklése (ösztöndíjprogram), demográfiai folyamatokat pozitívan befolyásoló beavatkozások (pl. bölcsődék létesítésének támogatása).

Bács-Kiskun megye korfája – hasonlóan az ország egészéhez – az aktív népesség csökkenését jelzi előre a közeljövőben, ezzel a következő stratégia időszakára már számolni kell, azaz a demográfiai helyzetet és folyamányait a helyzetelemzés és stratégia szokásos részeként, de a társadalmi egyeztetéseken kiemelt területként érdemes kezelni

Forrás: KSH interaktív korfa

A korfa ábrán megfigyelhető, hogy az 1955-ben születettek munkaerőpiacról történő kilépését követően a következő években születettek létszáma közel 10 éven keresztül csökkenni fog, ezáltal befolyásolva az aktivitási ráta alakulását.

A demográfiai helyzetet bemutató ábra felhívja a figyelmet arra, hogy a nyugdíj előtt állókra fokozott figyelmet kell fordítani több szempontból: szemléletformálás, felkészülés a nyugdíjaskorra, személyes kompetenciák továbbfejlesztése a nyugdíjaskor elérését követő foglalkoztatás esetére, hiszen a tapasztalatok szerint ezeknek a munkavállalóknak a lojalitása és munkakultúrája erős.

A stratégiai célterületek lehatárolásánál kiemelt figyelmet kell fordítani a foglalkoztatási eszköztár és a szociális ellátások feladat és felelősség szintjén történő megbontására, de az átfogó célok eléréséhez szükséges koordináció biztosítására is, amennyiben az inaktív személyek bevonása továbbra is prioritást élvez. Azaz: a feladatot ellátó szervezetek azon a területen lehessenek legaktívabbak, ahol kompetenciáik a legerősebbek, de egyetlen ellátásra szoruló se szenvedhessen hátrányt az ellátásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférésben a koordinációnak köszönhetően.

A projektek tervezése során figyelembe kell venni, hogy a munkaerőhiányos időszakok esetében a támogatható feladatok és azok költségeik tekintetében is többletráfordítás kell az aktívabb munkáltatói kapcsolatokra, mivel több erőforrást igényel egy kevés munkatapasztalattal vagy annak teljes hiányával rendelkező munkavállaló integrálása a munka világába.

Kutatások igazolják, hogy a gyermekvállalást befolyásoló tényezők között a jövedelmek, lakhatás, bölcsődei ellátás mellett jelentős szerepe van az idősgondozásnak, nyilvánvalóan erős összefüggésben a foglalkoztatással.

Szakpolitika:

A különböző fórumokon megerősítést nyert, hogy a paktum keretben megvalósuló együttműködés folytatása célszerű és szükségszerű a következő tervezési időszakban is tekintettel arra, hogy a munkaerőpiacot még mindig strukturális munkaerőhiány jellemzi, ennek kezelésére kevés az előzetes tapasztalat. Ugyanakkor a korfa alakulása (munkaképes korú népesség csökkenése kb. 10 éven keresztül) alátámasztja ennek szükségességét.

Következő tervezési időszak paktum optimális működési feltételeinek megteremtéséhez a következő tapasztalatok gyűltek össze:

- Szükség van paktum együttműködésre.
- A gyors környezeti változások gyors döntéseket, beavatkozásokat indokolnak. Egyes döntési kompetenciák átadása a gyors reagálás és az adekvát beavatkozások érdekében az irányító csoportnak nagyban növelné a hatékonyságot.
- Önkormányzati vezetéssel megvalósuló paktum együttműködés esetében az elszámolási rend harmonizál az önkormányzatok pénzügyi rendjével,

amennyiben ágazatközi együttműködést célzó projekt valósul meg, azt hatékony koordinációval kell segíteni.

- Az inaktívak bevonásával járnak olyan – nem számszerűsíthető – eredmények, amelyeket érdemes értékelni. Erre a kvalitatív vizsgálatra – ha érdemi információ és módszertani eredmény várható tőle – kapjon lehetőséget és erőforrást a paktum, akár pilot keretében.
- A képzés sokkal nagyobb volumenben és tartalommal valósulhasson meg. a munkáltatók részéről gyakori visszajelzés, hogy a szakmát meg tudják tanítani, de a személyes kompetenciák fejlesztésére sem idő sem kapacitás nem áll rendelkezésre.
- Erőforrás munkáltatói kapcsolatok aktív működtetésére.
- Mentorok megfelelő létszámban való foglalkoztatása, motivációjuk megtartását támogató tanácsadás, tréning, szupervízió